

MŮJ ROK

1960

Můj rok 1960

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Martin Ježek

Můj rok 1960 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

BizBooks

Brno 2020

MŮJ ROK

1960

MŮJ ROK 1960

Martin Ježek

Obálka: *Pavel Ševčík*

Ilustrace na obálce: *Marek Rubec*

Odpovědná redaktorka: *Martina Rybičková*

Jazyková korektura: *Martina Mojzesová, Pavlína Zelníčková*

Grafický design: *Ema Pavlovská*

Sazba: *Martina Mojzesová*

Technický redaktor: *Jiří Matoušek*

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN tištěné verze 978-80-265-0911-0

ISBN e-knihy 978-80-265-0916-5 (1. zveřejnění, 2020)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

*Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2020 ve společnosti Albatros Media a. s.
se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4.*

Číslo publikace 36 626

*© Albatros Media a. s., 2020. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace
nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě
či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.*

© Martin Ježek, 2020

1. vydání

*Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo najít autory některých fotografií ani jejich
případné dědice. Pokud existují, nechť nakladatele laskavě kontaktují.*

OBSAH

Úvodem	4	Architektura	106
PF 1960	6	Společnost	119
Rok 1960 podle jiných kalendářů	7	Škola	128
Kultura	18	Nehody	130
Hudba	20	Krimi	138
Film	34	Doprava a cestování	142
Seriály	48	Cestujeme	144
Divadlo	50	Doprava	147
Literatura	58	Užitková vozidla	156
Média a reklama	66	Vlaky	158
Média	68	Věda a technika	162
Propagace a propaganda	76	Věda a technika	164
Zábava	78	Kosmonautika	174
humor	80	Komunikace	179
jídlo	89	Sport	182
Móda	96	Kalendárium 1960	200

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji za pomoc při realizaci této knihy Tereze Herz Pokorné, Zdeňkovi Knedlovi, Zdeňkovi Mahdalovi Jaroslavu Olinovi Nejezchlebovi, Evě Děrglové (zvláště za pasáž o módě), Moravské zemské knihovně v Brně, Českému statistickému úřadu a všem, kteří zavzpomínali.

ÚVODEM

Ve Francii byl prezidentem Charles de Gaulle, prvním tajemníkem komunistů tehdejšího Sovětského svazu a de facto hlavou státu byl Nikita Chruščov, Američany vedl Dwight Eisenhower, u nás už tři roky prezidentoval Antonín Novotný.

Rok 1960 byl v každém případě na události hodně silný. Některé iluze, například u nás ty růžové, budovatelské, byly po dryáčnických padesátých letech, plných špehování, procesů, zavírání i poprav, zcela vyčerpány a nenaplněny. Po smrti Stalina ale nastalo politicky snesitelnější prostředí, během amnestie byli například propuštěni někteří političtí vězni.

A také hudebně se začalo blýskat na lepší, rokenrolové časy. Rok 1960 je považován za zakládající pro liverpoolské Beatles, kteří několik let kormidlovali loď moderní populární hudby.

U nás už vznikala divadla malých forem, jako například Semafor, kde se hrálo (a také zpívalo) trošku jinak než v důstojných kamenných budovách zaslíbených Thálii. Bylo to veselé, trochu nadržlé a z dnešního pohledu možná naivní. Ale dobré a svěží, žádný upocený budovatelský patos.

V roce 1960 došlo k dosud nejtragičtější železniční havárii – u Stéblové na Pardubicku. Byla také ustanovena socialistická republika a zcela zamezeno soukromému podnikání. Kapitalismus nadobro uhynul, z temna se stala tma. Také ale vypukla sexuální revoluce díky vynálezu antikoncepční pilulky, takže sex se stal nejen rozmnožovací procedurou, ale také radostí a rozkoší zatím bez omezení. Další skvělý vynález – minisukně – celé věci jen nahrával, ale možná jde jen o čistě mužský pohled.

Všem, kteří se v roce 1960 narodili nebo na něj chtějí zavzpomínat či se o něm něco dozvědět, je věnována tato kniha. A pokud knihu chcete sami věnovat někomu blízkému, je tu pro vás následující strana.

Stránka pro tebe

PF 1960

ROK 1960 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1960 (MCMLX)
Arménský kalendář	1408–1409
Etiopský kalendář	1952–1953
Bengálský kalendář	1366–1367
Berberský kalendář	2910
Buddhistický kalendář	2504
Byzantský kalendář	7468–7469
Čínský kalendář	28. 1. 1960 – 14. 2. 1961 Krysa
Kalendář Francouzské revoluce	168–169
Hebrejský kalendář	5720–5721
Hindský kalendář	1881–1882
Íránský kalendář	1338–1339
Islámský kalendář	1320–1321
Japonský kalendář	2620
Koptský kalendář	1676–1677
Korejský kalendář	4293
Perský kalendář	1338–1339
Thajský solární kalendář	2503

ROK AFRIKY

Během roku 1960 získalo **nezávislost osmnáct afrických států**, proto bývá častěji zmiňován jako Rok Afriky. Čtrnáct států získalo nezávislost na Francii, dva na Británii, po jednom na Belgii a Itálii.

O tři roky později se některé nezávislé státy spojily a vytvořily Organizaci africké jednoty. Ta v roce 2002 zanikla a státy se staly členy Africké unie.

AFRICKÉ STÁTY NEZÁVISLÉ OD ROKU 1960

- 1. ledna – Kamerun získal nezávislost na Francii
- 27. dubna – Togo (Francie)
- 26. června – Madagaskar (Francie)
- 26. června – Britské Somálsko (Velká Británie)
- 30. června – Demokratická republika Kongo (Belgie)
- 1. července – Italské Somálsko (Itálie)
- 1. srpna – Dahome (dnes Benin, Francie)
- 3. srpna – Niger (Francie)
- 5. srpna – Horní Volta (dnes Burkina Faso, Francie)
- 7. srpna – Pobřeží slonoviny (Francie)
- 11. srpna – Čad (Francie)
- 13. srpna – Středoafrická republika (Francie)
- 15. srpna – Republika Kongo (Francie)
- 17. srpna – Gabon (Francie)
- 20. srpna – Senegal (Francie)
- 22. září – Mali (Francie)
- 1. října – Nigérie (Velká Británie)
- 28. listopadu – Mauritánie (Francie)

ČÍSLA, TABULKY A STATISTIKY

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Střední stav obyvatelstva	9 659 818
Sňatky	74 173
Rozvody	12 970
Narodilo se	128 879
Děti narozené mimo manželství	6 395
Zemřelo	93 863
Přistěhovalí	20 010
Vystěhovalí	13 489

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍJMENÍ

Nováková	403
Novák	359
Svoboda	306
Novotný	289
Svobodová	275

NEJOBLÍBENĚJŠÍ ŽENSKÁ JMÉNA

Jana	5 006
Hana	3 184
Marie	3 136
Eva	2 914
Alena	2 600
Dana	2 060
Věra	1 930
Ivana	1 603
Jitka	1 597
Jaroslava	1 591

NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Jiří	5 282
Petr	3 805
Josef	3 449
Jaroslav	3 283
Miroslav	3 283
Zdeněk	2 892
Pavel	2 852
Milan	2 594
Jan	2 475
Vladimír	1 951

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB (DLE ČSÚ)

Potraviny

Chléb (1 kg)	2,60 Kčs
Hladká mouka	3,80 Kčs
Rýže	10 Kčs
Brambory	1,85 Kčs
Hovězí přední s kostí	17 Kčs
Kachna (1 kg)	28 Kčs
Párky (1 kg)	25 Kčs
Máslo (I. jakost, 1 kg)	35 Kčs
Olej (1 l)	25,40 Kčs
Cukr	9 Kčs
Kuře	26,50 Kčs
Mléko (2% tučnost)	1,80 Kčs
Smetana (0,25 l)	9 Kčs
Víno bílé (1 l)	19 Kčs
Rum (1 l)	80 Kčs

Elektro

Elektrický sporák	2 755 Kčs
Chladnička	1 790 Kčs
Pračka	1 640 Kčs
Televize	2 600 Kčs

Dopravní prostředky

Auto (Škoda 440 de luxe)	28 500 Kčs
Kolo pánské	530 Kčs
Benzín (1 l)	4 Kčs

Oblečení

Letní pánský plášť	250 Kčs
Zimní dámský plášť	440 Kčs
Dámské šaty	115 Kčs
Pánská košile dlouhý rukáv	39 Kčs

Silonky	28 Kčs
Pánské bavlněné ponožky	4,50 Kčs
Pánské polobotky	140 Kčs
Dámské celoroční boty	90 Kčs
Chlapecké boty (na 10 let)	36 Kčs

Zboží

Hnědé uhlí (100 kg)	16 Kčs
Černé uhlí (100 kg)	22,40 Kčs
Cigareta Memfis (1 ks)	0,40 Kčs
Cigareta Partyzánka (1 ks)	0,16 Kčs
Mýdlo jádrové (1 kg)	7,20 Kčs
Mýdlo toaletní (1 kg)	25 Kčs

Služby

Stříhání vlasů	2 Kčs
Nájemné za byt (2 pokoje a kuchyň s topením)	358 Kčs

Nájemné za byt (2 pokoje a kuchyň bez topení)	121 Kčs
Kino klasický formát	4 Kčs
Kino širokoúhlá projekce	6 Kčs
Jízdné: osobní vlak (100 km)	14 Kčs
rychlík (300 km)	56 Kčs
autobus (10 km)	3 Kčs
MHD	1 Kčs

Průměrná mzda 1 436 Kčs

NARODILI SE

Jaroslav „Olin“ Nejezchleba, skladatel a hudebník

Irena Pavlásková, režisérka

Markéta Fišerová, herečka

Marek Vašut, herec a dabér

Ivona Krajčovičová, herečka

Pavel Višňovský, herec

Martin Ježek, autor této knížky

Zdeněk Mahdal, herec a dabér

Ilona Svobodová, herečka a dabérka

Anna Šišková, herečka a dabérka

Světlana Nálepková, herečka

Michal David, zpěvák a skladatel

Železný Zekon, valašský silák a držitel řady rekordů

Milan Bahúl, herec a dabér

Tereza Herz Pokorná, herečka a tanečnice

Ivana Andrllová, herečka

Jaromír Dulava, herec a dabér

10. ledna

28. ledna

19. února

5. května

6. května

8. května

3. června

10. června

20. června

30. června

2. července

14. července

7. září

25. září

24. října

28. října

17. prosince

Irena Pavlásková

Martin Ježek

Ivona Krajčovičová

Milan Bahúl

SVĚT

Joan Chen, herečka

Oliver Platt, herec

Kevin Anderson, herec

Dorothy Stratten, herečka († 1980)

Hugo Weaving, herec

Jeremy Clarkson, moderátor

Kristin Scott-Thomas, herečka

Chris Elliott, herec

Antonio Banderas, herec

Timothy Hutton, herec

Sean Penn, herec

Hugh Grant, herec

Colin Firth, herec

Tilda Swinton, herečka

Stanley Tucci, herec a filmový režisér

Daryl Hannah, herečka

Julianne More, herečka

Kenneth Branagh, herec a režisér

3. ledna

12. ledna

13. ledna

28. února

4. dubna

11. dubna

24. května

31. května

10. srpna

16. srpna

17. srpna

9. září

10. září

5. listopadu

11. listopadu

3. prosince

3. prosince

10. prosince

Jeremy Clarkson Kristin Scott-Thomas

Antonio Banderas

Sean Penn

ROK KOVOVÉ KRYSY

28. 1. 1960 – 14. 2. 1961

Element: **voda**

Princip: **jang**

Roční období: **zima**

Světová strana: **sever**

Měsíc: **prosinec**

Šťastný drahokam: **granát**

Šťastné barvy: **černá, červená, bílá**

Šťastná čísla: **1, 11, 12**

Ideální povolání: **hudebníci, spisovatelé, herci, poradci, výzkumní pracovníci, právníci, politici, projektanti, inženýři, manažeři, vedoucí, podnikatelé**

Nejvíce kompatibilní znamení: **Buol, Krysa, Drak, Opice**

Nejméně kompatibilní znamení: **Ovce, Kůň**

Lidé narození v roce Krysy jsou ambiciózní a upřímní. Krysa se nachází na prvním místě v čínském horoskopu, což značí, že je lídr, průkopník a dobyvatel. Krysa je okouzlující, charismatická, vášnivá, praktická a pracovitá. Krysa je obvykle vnímána jako škůdce, v čínském horoskopu se vyzdvihuje její důvtip, schopnost shromažďovat a držet bohatství pohromadě. Krysa je velmi chytré a okouzlující znamení a symbolizuje štěstí. Je vtipná, zábavná a starostlivá vůči těm, které považuje za své dobré přátele.

Jedinci narození v roce Krysy jsou velmi přátelští a mají vynikající přesvědčovací schopnosti. Krysu nejvíc motivují peníze a majetek, má ostrý jazyk a dobré komunikační schopnosti, které dokáže dobře využít. Za osobitým kouzlem a úsměvem může být Krysa velmi tvrdohlavá, manipulativní a mít vysoké nároky bez ohledu na cokoli. Ráda se učí pozorováním, ráda se dívá zvenčí dovnitř. Krysa je vždy pozorná a všechny informace si uchovává v hlavě. Nenávidí nudu,

neustále hledá nové informace, poznatky nebo výzvy. Krysa má někdy tendenci přehánět. Je důležité dívat se na věci objektivně. Měla by se vyhnout kouření, drogám a toxickým látkám. Krysa má málokdy dlouhotrvající přátelství.

Slavní narození v roce Krysy

Marlon Brando (1924–2004), americký herec, filmový režisér a politický aktivista

Gene Kelly (1912–1996), americký zpěvák, herec, tanečník, choreograf, režisér a producent

Hugh Grant (1960), britský herec

Gwyneth Paltrow (1972), americká herečka a zpěvačka

Cameron Diaz (1972), americká herečka

William Shakespeare (1564–1616), anglický, básník, dramatik a herec

Zubin Mehta (1936), světově významný dirigent indického původu

Princ Charles (1948), britský následník trůnu

George Washington (1732–1799), americký voják a politik, první americký prezident

Franklin Pierce (1804–1869), 14. prezident Spojených států v letech 1853–1857

Marlon Brando

Gwyneth Paltrow

Hugh Grant

Cameron Diaz

Princ Charles

JAROSLAV „OLIN“ NEJEZCHLEBA

Narodil jsem se 10. ledna 1960. O nějaký ten pátek později jsem vždycky bezpečně poznal, že se mi zase blíží narozeniny, neboť na mě z pouličních vývěsek komunistické strany koukala tvář prezidenta Husáka, který se narodil také 10. ledna – jeho soukmenovci mu v těch vývěškách přáli vše nejlepší.

JAKO NA LETIŠTI

Dětství jsem prožil na jižní Moravě. Datum mého narození vlastně předurčilo to, že jsem v dětství zažil věci, o kterých se dnešním dětem už ani nezdá. Táta pracoval na železnici, takže jsme bydleli hned u nádraží, v bytech, které patřily dráze. Nejdřív v Hodoníně, posléze v Moravském Písku. Potulování po nádraží mě jako dítě hodně bavilo, zvlášť když mi táta občas domluvil svezení v kabině parní lokomotivy. Tu kombinaci horka, vůně uhlí a oleje si pamatuji dodnes! Pokud v zimě hodně mrzlo, rozmrazovaly se koleje bizarním způsobem – na plošině vagónu byl namontovaný trup stíhačky MIG-15, kdy tryska směřovala dolů a horké plyny z motoru rozpouštěly led na výhybkách, takže občas byl na nádraží kravál jako na letišti.

NIKDO SI NESTĚŽOVAL

Z Moravského Písku jsem dojížděl lokálkou zvanou Kača do Bzence, kam jsem chodil na základku. V zimě se ve vlaku topilo tak, že uprostřed vagónu stála kamna, kam průvodčí občas přihodil pár lopatek uhlí. Naopak v létě jsem si často užíval jízdy na plošině, kterou se do vagónu nastupovalo. Dnešním bezpečákům by hrůzou vstávaly vlasy na hlavě!

V Bzenci bydleli v malém domečku z vepřovic (nepálených cihel) babička s dědou. Trávil jsem u nich spoustu času, měl jsem to tam moc rád. Babička se většinou pohybovala v kuchyni kolem sporáku na dříví, kterému říkala „šporhelt“, a neustále něco vařila či pekla. Pamatuji se, že voda tam tekla z jediného kohoutku ve zdi, samozřejmě studená. Když člověk potřeboval horkou, prostě si ji ohřál v kastrolu na sporáku. Na záchod se chodilo do budky na dvoře, kde v zimě mrzlo a v létě bylo příšerné vedro. A nikdo si nestěžoval!

OMAMNÁ VŮNĚ

Před domečkem byl malý plácek, který se vždy jeden den v roce proměnil v úžasně voňavé a krásné místo. V Bzenci se tehdy pěstovalo hodně majoránky. Když už byla po sklizni úroda dobře proschlá, pokryl se celý prostor plachtami, na které se rozprostřela vrstva bylinek. Těžkými dřevěnými válci na tyči se pak přejížděním oddělilo koření od plev. Sousedé si po práci povídali až do večera a nad pláckem se ještě dlouho vznášela omamná vůně... Televizi jsme doma neměli, pamatuji se, že jsme se s kámoši občas chodili koukat na pohádky k sousedům, kteří tento zázrak techniky vlastnili. Když i naši koupili televizor, byl to samozřejmě černobílý Lotos s jedním programem. Když po pár letech bylo možno naladit i druhý program, bylo to skoro hi-fi, a když jsme občas naladili třetí kanál ze Slovenska, bylo to úplné sci-fi! Dnes těžko vysvětlitelné...

Mohl bych vzpomínat na spoustu dalších věcí. Pro mě bylo ale nejdůležitější, že jsem mohl šedesátá léta prožít s lidmi, kteří mě měli rádi a které jsem měl rád i já. A nic na tom nezměnil ani ten hnusný komunistický režim, který nás tehdy obklopoval a ovládal. A po kterém spousta lidí dodnes – pro mě nepochopitelně – touží. Ale to už je na jiné povídání...

*Autor je skladatel a hudebník, spolupracuje
např. s Vladimírem Mišíkem, Michalem Prokopem a dalšími.*

MŮJ ROK 1960

KULTURA

HUDBA

DOMA

EXTÁZE NA PÁR RYTMICKÝCH KROKŮ

Státy východního bloku měly hudební vývojové zpoždění celé jedné éry: zarputile zde vládl kult velkých swingových tanečních orchestrů se zpívajícími a instrumentálními sólisty. Zpěváckými hvězdami byli třeba **Yveta Simonová**, **Rudolf Cortés** nebo **Milan Chladil**. Byli to profesionálové, což o to, ale mládež už to moc nebavilo. Ideálem v podstatě stále zůstával vyškolený hlas, mírně přizpůsobený mikrofonu. Vrcholem pódiového temperamentu bylo, když zpěvák sundal ze stojanu mikrofon, vzal ho do ruky a během zpívání pak udělal pár rytmických kroků. Tomu odpovídal i způsob zpěvu. Jazzoví zpěváci přece jen trochu swingovali, třeba **Karel Hála**, a hýbali se podle toho. Ostatní se skutečně ani nepohnuli, uklonili se a šli si pro honorář. Taneční hudbě se říkalo „zábavná“, protože komunisté zdůrazňovali její rekreativní úlohu.

Karel Hála

Milan Chladil

